

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 279. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 :
Negyedévre ———— 6 :
Egy órára ———— 2 :
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Hétfő, december 7.

A Dmke.

Nagybecskerek, december 7.

(X) Hajtsuk meg tiszteletünk és elismerésünk zászlaját azok előtt az elszánt férfiak előtt, kik ebben az ideális törekvéseknek éppen nem kedvező időben következtes, lángoló hazafiságuk sugallta munkával véghez vitték azt a csodát, hogy megtörték a délvidéki magyarság közönyét.

Az ő tiszteletreméltó törekvésüknek köszönjük, hogy holnap Szegeden az egész délmagyarországi értelmiség közreműködésével megalakul a Délmagyarországi közművelődési egyesület.

Ne szóljunk most arról, hogy ennek az egyesületnek régen meg kellett volna alakulnia, ahogy központot teremtettek a magyar közművelődésnek Erdélyben, Felsőmagyarországon és túl a Dunán. Mert hiszen amennyi szükség ott van az egyesületekre, az fenforog a mi vidékünkön is. De talán éppen ott rejlett a hiba, hogy politikai, gazdasági és egyéb érdekek arra bírták a magyarságot, hogy minden oly lépéstől tartózkodjék, melyet a nemzetiségek félreértettek volna. Mintha bizony itt félre lehetne valamit érteni. Hát van azon titkolni való, ha azt akarjuk, hogy Magyarország nemzeti állam legyen? Van a világon épész ember, ki rossz néven veheti ettől a nemzettől, mely ezer éven át „annyi balszerencse között” fentartotta a magyar államot, hogy a magyar kulturát megóvja ellenségeitől, nemcsak, de a tudás fegyverével terjessze mindenütt, a merre magyarok laknak.

Akik ennek a lapnak a politikai irányát ismerik, tudják, hogy a vármegye vezetői intencióinak megfelelőleg sohasem prédikáltak a türelmetlenséget vagy a magyarosító tulbuzgalmat. Annál kevésbé tettük ezt, mert ismerve a nemzetiségi viszonyokat, jól tudjuk, hogy egy ilyen akció olyan reakciót szülne, mely éppen a magyarságnak válnék talán hátrányára.

Ámde, ha tiszteletben is tartjuk minden nemzetiségnek nyelvét és eszünk ágában sincs azoktól a jogoktól megfosztani, melyeket a magyar törvények minden honpolgárnak biztosítanak, mégis oda kell törekednünk, hogy e hazában mindenki megtanulja a magyar nyelvet. Nem szólunk most arról, hogy ez a közös nyelv mennyivel közelebb hozza egymáshoz ez ország polgárait, arra sem utalunk, hogy az, ki e haza hű fiának vallja magát, elsősorban köteles az állam nyelvét megtanulni, de igenis hangsúlyozni kívánjuk, hogy éppen a nemzetiségek tartoznak legnagyobb köszönettel azoknak, kik alkalmat nyújtanak a magyar nyelv megtanulására, a magyar kultúra megismerésére. És dicséretére legyen mondva a mi nemzetiségeinknek, hogy attól a rövid ideig tartott áramlattól eltekintve, mely a Korn és Kramer nevekhez fűződik, évtizedek óta nem tapasztaltuk, hogy a nem magyar elemek még csak kritika tárgyává is tették volna a magyarosító törekvéseket.

Örömmel látjuk, hogy egy nagy vidéknek kulturális központjává e mozgalom által Szeged városa válik. Nem hatásos frázisokat óhajtunk itt elpuffogatni, de az igazságnak megfelelően konstatálnunk kell, hogy ez ország egyik pontjából sem indult még ki oly hatalmas magyar szellem, mint az Alföld metropolisából. Nincs az a

statistikus, aki meg tudná mondani, hány délvidéki német, szerb, román gyermek tanulta meg Szegeden hazánk zengzeties nyelvét, de annyi bizonyos, hogy sok ezerre rug azok száma, kik ott megmagyarosodtak. S hogy a nemzetiségek is Szegedet tartják az erre legalkalmasabb központnak, hogy mindenek elismerik e város hatalmas attrakcióját, mi sem bizonyítja jobban annál, hogy évről évre szaporodik a konviktusok száma s a szegedi középiskolákat a tanuló ifjuság oly számban keresi fel, mely széles ez országban ritkítja párját.

Hiszen érthető, hogy a vezérszerepre más városok is vágyanak s mi szívesen elismerjük, hogy ez az ambíció nem indokolatlan. De azt el kell ismernie minden igazságos gondolkozású embernek, hogy e szerepre első sorban Szeged jogosult.

Torontárvármegye közművelődési egyesülete, mely két évtized óta fejt ki áldásos, de korlátolt anyagi viszonyainál fogva nem eléggé intenzív működését, az első között volt, mely kimondta, hogy a Szegedről kiindult mozgalomhoz csatlakozik, dacára annak, hogy tisztában volt azzal, hogy e lépéssel feladja autonómiájának egy részét. Ámde egyszersmind állatta azt is, hogy azzal a tekintéllyel, amelyet akciójának e több vármegyére kiterjedő hatalmas egyesület kölcsönözni fog, sokkal jobban felelhet meg a kitűzött célnak, mint eddig.

Hogy voltaképpen mit akar a holnap megalakuló egyesület, arra megfelel az alapszabálytervezet 4. §-a, mely így szól:

Az egyesület célja a Délvidéken a hazafias szellemet ápolni, erősíteni és fejleszteni, a magyar nyelvnek mint az állam nyelvének ismeretét terjeszteni. A mennyiben ezen két cél elérése érdekében szükségesnek és célszerűnek mutatkozik, a közjólét előmozdításán emberbaráti intézmények támogatása útján közreműködni. E cél elérésére az egyesület ténykedési körébe vont Arad, Bács-Bodrog Békés, Csanád, Csongrád, Krassó-Szörény, Temes és Torontárvármegyék területén pénzerejéhez képest kisdedóvó intézeteket, elemi és felső népiskolákat, internátusokat állít fel, illetőleg tekintet nélkül azok jellegére, segítyez. A hazafias szellemben működő és a magyar nyelv terjesztésében érdemeket szerzett tanítókat, valamint a magyar nyelv elsajátításában kiváló előmenetelt tanúsított tanulókat jutalmazza. Szegény tanulókat tankönyvekkel és ruházattal lát el. Támogatja a magyar színészetet Magyar ifjusági egyesületeket és népkönyvtárakat létesít és segítyez; gyermekeket helyez el magyar vidékeken, a mennyiben anyagi ereje megengedi, takarékpénztárakat létesít, új népiparágakat honosít meg, szóval feladatának betöltésére minden törvényes eszközt felhasznál.

Ime végre egy egyesület, mely nem a bevált recipe szerint, akkor mikor munkához lát, első sorban az állam kasszájára sandít, hogy onnan megkaparítsa a hovatovább gonosz álomná váló subvenciót, hanem sorompóba szólítja a magyar társadalmat, hogy együtt munkálkodjék társadalmi és közgazdasági téren, szellemileg és anyagilag gyarapítva a magyar államot.

Az egyesület a legszebb kilátások mellett alakul meg a holnapi napon. Országos nevű férfiak érdeklődnek iránta, előkelő politikusok, főurak, főpapok, főispá-

nok, nagybirtokosok s a művelt magyar középosztály legjobbjai jönnek össze holnap Szegeden. Különös örömmel látjuk az egyesület élén Rónay Jenőt, Torontárvármegye volt főispánját, kinek erős magyar érzéssel párosuló példás agilitása biztos garancia arra nézve, hogy a Dmke nemcsak papíron lesz meg.

Az egész magyar társadalom, de különösen a délvidéki magyarság osztatlan rokonszenve kíséri a Dmke megalakulását. Isten áldása legyen működésén!

A kormány üdvözlése Temesvármegye törvényhatósági bizottsága szombaton dr. Molnár Viktor főispán elnöklété alatt, a bizottsági tagok élénk részvétele közt, rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a vármegye közönsége egyhangulag és nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy gróf Tisza István miniszterelnököt feliratilag üdvözlí, őt teljes bizalmáról és legodaadóbb támogatásáról biztosítja. A közgyűlés határozatáról nyomban táviratilag értesítettek gróf Tisza István miniszterelnököt. A távirat így szól:

Temesvármegye közönsége ma tartott rendkívüli közgyűlésében osztatlan örömmel és hazafiai lelkesedéssel vette tudomásul Nagyméltóságodnak miniszterelnökké történt kinevezését, Nagyméltóságodat feliratilag üdvözlí, teljes bizalmáról és legodaadóbb támogatásáról biztosítja és azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy Nagyméltóságod államférfiai bölcseségének és erejének sikerülni fog a parlamenti rendet helyreállítani és a mai áldatlan helyzetből kibontakozás eszközeit megteremteni. K a b d e b o Gergely, alispán.

Folyékony tápszeraink.

Viz, bor és tej.
(Két cikk.)

— december 7.

Egy másik fontos tápszerünket képezi a tej. A tej használata ősrégi. A nomád népek, melyek állattenyésztéssel foglalkoztak, észrevehették a fiatal állatok táplálkozását és felismerték a tej fontosságát. A hazaszerzetnek, a szülő iránti rokoni érzetek első nyomait az anyatejével szíjjuk be, a szerint mint egészséges anyától vagy állattól származik a tej, az ember és állat jobban fejlődik. A tej a nőstény állatok mirigy váladéka, de a tudomány feljegyzett néhány esetet, mely szerint a férfi emlőjében is találhat 4-5 csep tejet. A tejnek összetétele függ az állat korától, a fajtól, a táplálkozási módjától, függ a tejelő képesség kezdetétől, illetve születtől. A tej tartalmaz cukrot, 4-5% zsírt, 0,5 albumint, 75-91% vizet, 0,70 hamut. Reggel fejt tej magasabb víztartalmu, mint a délelben vagy este fejt tej. A bivalytej zsirtartalma magas, a kecske és juhtej zsirtartalma nagyobb a tehéntej zsirtartalmánál.

A számartej összetételre nézve legközelebb áll az anyatejhez, ha tehát az anyatej a csecsemőnek, melynek átlagos napi szükséglete 1-2 literre tehető, nem elégséges, ugy a számartej, ott ahol beszerezhető, az anyatejet pótolja. Mindnyájan tudjuk, hogy a tej nyaron nehezebben tartható el, mint télen és az élelmes amerikaiak ma már annyira jutottak, hogy nemcsak conservált tejet, de ugynevezett „tejpör” hoznak forgalomba, melynek felhígítása által, a tejpör tiszta tejtérmék; még háboruk alkalmával is jó tejet nyernetni.

A tejnek a hamisítása abban áll, hogy a tejet vizezik, vagy lefőlözött tejjel keverik, a vizeses által a zsír és a többi alkotórész tartalma csökken és ebben áll a hamisítás felismerése. Az állatok betegsége a tejből nem ritkán kimutatható és a beteg állattól származott tejtérmékben, mint pl. a vajban, sajltban is megállapítható.

Angol orvosok szerint a vörheny, a difteritisz a tej által terjesztetik és a betegségek kikerülése végett a tej állandóan jól forralandó. Sohase igyék az ember nyers tejet. A tejet (1 literre) 1/2-1 gramm borsav vagy 0,4 salicylsav hozzáadása által könnyen el lehet tartani.

Oroszország déli részének népei a tejből a Kumys nevű szeszes italt készítik, míg nálunk Pest környékén erjesztés által az ugynevezett „Kefirt” állítják elő.

A tej legfontosabb tápszerünk egyike, betegünk ezrei a tej által nyerik vissza egészségüket. A mesterséges uton nevelt gyermekek közül egyik legujabb statisztika szerint a gyermekek 51% halt el, tehát minden második gyermek. Ez a szám mutatja, hogy mily kiható a tiszta tej a szervezetre és hogy mennyire igyekezzünk a fő tápszerünk és minden egyes tápszerünkre ügyelni. Nemzetünk jóléte a tejben is rejlik. A munkaképességet, az erőt a faj megtartásában és szaporításában kell keresnünk. Az államnak kellene mintegy gondoskodni arról, hogy minden egyes csecsemő egészséges, jó tejet kapjon. A szülőknek, kiknek egész öröme, boldogsága gyermekeikben rejlik, milyen bánatot okoz, ha gyermeküket korán elragadja a halál. Ha azt a sok kis hantot nézzük ki a sívár temetőben, önkénytelenül megdöbbenve kérjük, egészséges, hamisíthatlan tejjel táplálva, hány kis teremtetés lett volna megmenthető? Tápszerünk szigorú ellenőrzése létkérdés kulturális és nemzeti szempontból is.

Folyékony élvezeti cikkeink egyik legfontosabbika a bor. A bor minden népnél már ósidőktől ismeretes. Költőink a bort nem egy ízben énekeltek meg és tudjuk, hogy borban az igazság. A német is azt mondja, hogy „Wer nicht liebt Wein, Weib und Gesang, der bleibt ein Narr sein Lebenlang“, de igazán szép bordala csak a magyarnak van. A bor élvezeti cikk és alkoholtartalmánál fogva idegeinkre jöttevően hat. A munkától kimerült ember erejét a bor nem ritkán pótolja, a beteg test bortól visszanyeri tőle színét.

Boraink hamisítása csak azon idők óta fokozódott, mióta hazánkban a phylloxera pharoi csapásként pusztított, e hamisítások különösen utóbbi években megnehezítették kivitelünket is és azért boraink jó hírének fentartása és egészségünk megóvása miatt a borokat ellenőrizni kell; hisz nem egyszer fordul elő eset, hogy az orvos rendelkezése betegeinknek bort nyújtunk és az hamisított levén, ellenkező hatást eredményez.

A korcsmáros gyakran maga is hamisított bort kap szállítva és ha lelketlen, azt újból tovább hamisítja.

Az igazi tokaji bor 9% alkoholt, 28% extractumot, 0.21% glicerint, 0.37 légenyt; 0.4% hamut tartalmaz. Ezek az alkotórészek minden borban előfordulnak és a szerint, mint ezek a számok a törvényben előírt százalékoknak nem felelnek meg, a bor hamisított vagy nem.

Magyarország 4 millió hektoliter bort termel évente és kivitelünk 32—35 millió koronára rug. A bort minden nemzet élvezzi kisebb-nagyobb mérvben és azt állítják, hogy a borkorpusztító nemzettek szellemileg túlhaladják a sörfogyasztókat. A bornak összetétele függ az éghajlattól, az időjárástól, a szőlőfajtától és a talajtól. A mi boraink összetétele most már lehet mondani, ismeretes, de borkorpusztító nagyon is németes, mikor borkorpusztító hoztuk, az egyes vidékek borai nem voltak ismeretesek és német mintára teremtettük törvényeinket. Borkorpusztító revízióra szorult és egyáltalán óhajtható, hogy ne egy forum legyen döntő a borok jószágának megítélésében, mert valamint bármily peres ügyben a vádolt felelbezzhet és nem ritkán kiderül a tiszta ártatlansága, ugy nem hihető, hogy az az egy forum, mely a borok megítélésére van hivatva, soha, de sohasem hibázhat. E rövid sorokkal csak az élvezeti cikkek hamisítására és azoknak figyelemmel való kísérésére akartam a t. olvasó figyelmét felhívni. A vegyészeti állományok jelentéseit olvasva elborzad az ember, ha látja mi mindent hamisítanak ma. Hamis a világ, hamis minden. Én vegyészeti praxisomban hamisított anyatejet is tanultam megismerni, talán a jogászok is ismernek ilyen esetet, bár a chemiával kevésbé foglalkoznak.

Peri Mihály.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/6 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délig gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Boldogasszony fogantatása.** Holnap ünnepli meg a róm. kath. egyház a szeplőtlenül fogantatott Boldogasszony ünnepét, mely alkalomból a róm. kath. plébániatemplomban d. e. 10 órákor ünnepi istentisztelet lesz.

— **A megyei áll. választmány ülése.** A december 14-ikén d. e. fél 10 órákor tartandó rendkívüli megyei közgyűlés tárgyait előkészítő állandó választmányi ülések december 11-ikén és a következő napokon tartatnak mindenkor délután fél 4 órákor.

— **A Dmke.** A délvidéki magyar közművelődési egyesület holnapi alakulását már ünnepi készenléttel várja Szeged városa. Az előkészítő

bizottság tegnap tartotta meg a szegedi kaszinóban utolsó ülését, amelyen már Rónay Jenő, volt torontárvármegyei főispán, a Dmke jövőendő ügyvezető elnöke elnökölt. Ez ülésen megtették az utolsó intézkedéseket is abban az irányban, hogy ez ünnepségek minden pontja összevágóan folyjon le és mindenben kielégítse az előkelő vendégeket, kik az alakulás ünnepére Szegedre fognak seregleni. Az ünnepségek véglegesen megállapított sorrendje tehát a következőképpen fog lefolyni:

Ma hétfőn a délután folyamán érkeznek Szegedre a Dmke vendégei, kiket mindkét pályaudvaron egy város hatósága, mint a Dmke fogadóbizottságai várnak. Ugyancsak ma délután a 6 órai vonattal várják Szegedre Apponyi Albert grófot is, kit maga a város hatósága fogad és kísér el a Tisza-szállóban részére berendezett lakosztályba. Ma este diszeloádás lesz a színházban, melyen a város számos előkelő vendégein kívül maga Apponyi Albert gróf is meg fog jelenni. Holnap december hó 8-án kedden délelőtt 10 órákor a Dmke ünnepi közgyűlése a városi székhelyen már serényen dolgoznak, ugy Szegednek, mint a délvidéknek legelőkelőbb hölgyközönsége foglalta el; az előjegyzések oly nagy számban történtek, hogy az előkészítő bizottság újabb jelentkezést már nem fogadhat el.

Az ünnepi közgyűlés sorrendje a következő:

1. Az előkészítő bizottság elnökének megnyitása.
2. Az előkészítő bizottság előterjesztése a szervezés munkálatairól.
3. Az alapszabályok megállapítása.
4. A tisztikar megválasztása.
5. Indítványok.
6. A legközelebbi közgyűlés helyének megállapítása.
7. Elnöki zárásó.

A közgyűlést délbén 1 órákor ünnepi lakoma követi a Kass-vigadó összes termében rendkívül fényes társaság közreműködésével. December 8-án este a színházi diszeloádást megismétlik.

— **Az ovodai felügyelő-bizottság ülése.** A helybeli állami ovodák felügyelő-bizottsága tegnap délelőtt tartott ülést, melyben dr. Plechl Szilárd elnökön kívül részt vettek: dr. Grandjean József, Banyai Ernő, Baaden Károly, Banyai Jakab igazgatók és Knyaskó Lajos felső kereskedelmi isk. igazgató, mint a bizottság jegyzője. A bizottság az állami ovodákban rendezendő karácsonyi ünnepélyek idejét f. évi december 21-én délelőtt 3 órában állapította meg, a mikor az ünnepélyek az összes áll. ovodákban egyidejűleg fognak tartatni. Az egyes ovodákba kiküldendő bizottsági tagokat az elnök fogja kijelölni. A karácsonyi ünnepélyek költségeit a bizottság, mint a multban, ugy az idén is gyűjtés útján, társadalmi uton fogja előteremteni. A gyűlésen Knyaskó Lajos ékes szavakban emlékezett meg a mult napokban orvosi működésének 40-ik évfordulóját ünneplő dr. Plechl Szilárd elnökről, kinek a magyar nemzeti kultúra körül szerzett sokros érdemeinek jegyzőkönyvi megörökítését indítványozta. A jelenlévők az indítványt egyhangulag elfogadták.

— **Halálozás.** Mint Bécsből jelentik lapunknak, szombaton ott meghalt Leonhardi Károly bírodalmi báró, cs. és kir. huszárezredes, a katonai érdemkereszt tulajdonosa. Az elhunytban zombori Rónay Mihály tartalékos cs. és kir. huszárhadnagy sógorát gyászolja.

— **Jovanovics János ünnepése.** A nagybecskereki szerb egyházi dalárda tegnap ünnepelte meg méltó fényvel dr. Jovanovics Jánosnak (Zmaj), a híres szerb költőnek 70-ik születése napját. Az ünnepély a hitközségi épület nagyszobájában folyt le, a hol az emelvényt a költő arcképe díszítette. Az ünnepélyen, a mely este 8 órákor kezdődött, nagyszámu és előkelő közönség vett részt. Az ünnepélyt Oswald Antal „Zmajevka“ című sikerült alkalmi énekével nyitották meg, a melyet az egyházi dalárda adott elő a megszokott precizitással. Ezt követte Stefanovics István helybeli szerb tanító nagyhatalú ünnepi beszéde, a melyben a szónok részletesen ismertette Jovanovicsnak irodalmi tevékenységét. A közönség a beszédet zajos tapsal fogadta, a melynek lecsillapultával Raits M. lépett az emelvényre. Czeenek a „Kad sam bio na tvom grobu“ kezdetű bariton-szólóját énekelte el nagy hatással. Most Pánics Katica kisasszony következett, aki zongorán eljátszotta Osvald karmester néhány csinos népdal szerzeményét. Utána Topalovics „Szokoli“ című férfikara és Osvald „Poklics“-át énekelte a dalárda. Miután még Kozloveski Vojin V. osztályu tanuló elszavalta az ünneplőnek „Jadna majka“ című szép költeményét, a lelkes

ünnepély, melynek sikere Osvald Antal karmester érdeme, véget ért. Jovanovicsot születésnapja alkalmából számosan üdvözölték, így a Petőfi-társaság, melynek Jovanovics tagja, a következő üdvözlő táviratot intézte a költőhöz:

A szerbek Petőfijét, Petőfi mesteri szerb tolmácsát tisztelettel üdvözlö a Petőfi-társaság. Jókai elnök, Szana titkár.

— **A pancsovai kiállítás.** Torontárvármegye alispánja a pancsovai kiállítási bizottság elnökségéhez a következő átiratot intézte:

Vonatkozással a tekintetes Bizottságnak folyó évi szeptember hó 21-én 7. szám alatt kelt átiratára van szerencsém értesíteni, hogy az 1904. év folyamán Pancsován rendezendő kiállítás érdekében kifejtendő hazafias törekvésüket a legnagyobb készséggel támogatni fogom. Egyben értesitem a tekintetes Bizottságot, hogy a kiállítás körzetébe felvett pancsovai, alibunári és antalfalvai főszolgabírókat felhívtam, hogy járassuk községeknek lakóit a kiállításon való részvételre buzdítsák. Végül van szerencsém értesíteni, hogy a megalakítandó kiállítási bizottságba törvényhatóságunk a következő öt tagot küldi ki: Poroszkay Belát, dr. Gyertyánffy Jenőt, Lowieser Imret, Radonits Gyulát és Marton Andort. Nagybecskerek, 1903. évi november hó 28-án, Jankó alispán.

— **A rudolfsgnádi ármentesítő-társulat közgyűlése.** A rudolfsgnádi ármentesítő- és belvizelésapó-társulat f. hó 5-én Rudolfsgnádon tartott közgyűlésén Bleesz József földművelési indítványára egyhangú határozattal kimondta, hogy a társulat eddigi miniszteri biztosának dr. Csernovics Diodor aradi államjósággazgatónak további 2 évre való kinevezését kéri a földművelésügyi miniszternél.

— **Adomány.** Haidegger Ödön nagykereskedő a róm. kath. leány népiskola öt szegény tanulóját 5—5 koronával és csemegével ajándékozta meg, amiért halás köszönetét fejezi ki az intézeti főnöknek.

— **Két tanferfiu halála.** Két jeles és érdemes tanferfiu haláláról kaptunk most hírt. Az egyik hir Kuts István nagykikindai gimnázium tanár haláláról szól, aki 53 éves korában 24 évi tanári működés után Nagyikindán dec. 4-ikén meghalt. A boldogultat szombaton temették el nagy részvét mellett a mokriai temetőben.

A másik hir Steiner Janos franzfeldi áll. elemi iskolai igazgató halálát tudatja, aki tegnapelőtt váratlanul hunyt el. Ma temették el általános részvéttel.

— **Esküvő.** Kohn Agoston december 15-én vezeti oltárhoz Pozsonyban Funk Arankat.

— **Az ifjusági egyesület köréből.** A nagybecskereki ifjusági egyesületnek tegnapi rendes összejövetele alkalmával Török Ferenc áll. polgári iskolai tanár „Ipar és kereskedelem az Árpádok korában“ c. alatt igen sikerült előadást tartott. Előadó tárgyával hallgatóinak figyelmét elejétől végig lekötötte. Rövid vonásokban ismertette az Árpádok korában divó életmódot, szokásokat, legfontosabb politikai eseményeket és azok természetéből folyó ipari és kereskedelmi viszonyokat. Az ifjusági egyesület hálaájt Banyai Jakab igazgató tolmácsolta, ki az ifjuság figyelmét felhívta arra, hogy a történelem az élet mestere lévén és habár belőle azt a tanulságot lehet meríteni, hogy miképpen kell a hazaért meghalni, a derék tanár előadása a történelmet oly irányban fejtegette, hogy miképpen kell a hazaért élni. Az ifjuság az előadást lelkes éljenekkel jutalmazta. Az igazgató felhívására az előadó készséggel megígérte, hogy hazánk többi korszakainak ipari és kereskedelmi multját is adott alkalommal ismertetni fogja.

— **A szerb hitközség közgyűlése.** A nagybecskereki gör. kel. szerb hitközség tegnap délelőtt 10 órákor dr. Pánics Mladen hitközségi elnök elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen betöltötték a belvárosi gör. kel. templomnál rendszeresített kápláni állást. Az állásra harman pályáztak és pedig Nikolics Dobrivoj, a temesvári szerb szentszék aljegyzője, továbbá Szekulics J. és Bicsinszky N. végzett teológusok. A pályázók közül Nikolics 90, Szekulics pedig 9 szavazatot kapott s így miután Nikolics a megkívánt szavazatok kétharmadát megkapta, az elnök őt megválasztottnak jelentette ki azzal, hogy a temesvári gör. kel. szentszék kerestessék meg, hogy a választást hagyja jóvá.

— **85 esztendeje napszámos.** Érdekes lakója van most a törökkanizsai kórháznak, egy 98 esztendő munkás ember személyében. Varskai Zsivának hívják az aggastyánt, aki gyálai lakos és 13 éves kora óta, tehát 85 esztendeje napszámmal keresi kenyerét. Ez idő óta sohasem volt beteg, most is csak némi gyöngékedés miatt került be az ispotályba s alig várja, hogy kiszabadulhasson, mert, mint mondja, még csak 10—15 esztendeig szeretne dolgozni s aztán nyugalomba vonulna. A beteg most már jól érzi magát s minthogy erős és jól fejlett ember az öreg, könnyen megeshetik, hogy 100 éves munkás jubileumát megéri.

A medve és a bohóc. Izgalmas jelenet játszódott le a napokban az ó-kanizsai színházban, ahol a Kratejl-féle cirkusz tartotta mutatványait idomított állatokkal. Mikor egy óriási medve produkcióra került a sor, a bohóc folyton az állat körül ugrándozott, ami utójára annyira dühbe hozta a hatalmas mackót, hogy kiszabadítva magát az állatszelidi kezeiből, morogva a bohóc után rohant. A megszeppent clown neki iramodott a közönségnek, de a medve itt is üldözte, úgy hogy mindig a nyomában volt. A közönség között óriási ijedelem támadt s csak akkor tudták az előadást folytatni, mikor vegre a mackót lefűltek s láncra verték.

Fejszállás a keleti expressvonatokra. A Páris, illetve Ostende felé közlekedő keleti expressvonatokra való felszállásra nézve figyelmezteti a magyar királyi államvasutak igazgatósága az utazó közönséget, hogy azokon a napokon, amelyekben a vonatok Belgrád felől érkeznek, vagy Budapestről indulnak ki, tehát minden hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton, Budapest nyugati pályaudvaron már éjjel 11 órakor lehet e vonatokra felszállani.

Nyulfogás hálókkel. Az ó-kanizsai vadász-társaság szerződést kötött egy bécsi céggel ezer darab eleven nyul szállítására. A nyulak darabonként 5 koronájával számíthatnak s összefogdosásuk a bécsi vállalkozó emberei által hálók segítségével történik. Az érdekes vadászat a hét elején veszi kezdetét, melyre sok kíváncsi készül atrándolni Okanizsára. A nyulakat ketrecekben szállítják egy ausztriai vadászterületre és ott szabadon bocsátják őket.

A feláru vasuti jegyek. A feláru vasuti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok az 1904. évre idejében leendő érvényesítésük végett a magyar királyi államvasutak igazgatóságához (VI. ker. Andrássy-ut 73-75. sz.) már f. évi október hó 20. ától kezdődőleg beküldhetők, azok az igényjogosultak pedig, kik a f. évben ily igazolvány birtokában nincsenek, de ilyet az 1904. évre váltani kívánnak, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fenti időponttól kezdve kérelmezhetik. Nehogy tehát az igazolványok érvényesítése, illetve az új kiállítás körül késedelem merüljön fel: figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az érvényesítés készítségét, illetve az új igazolványok kiállítását az előirt módon mielőbb kérelmezze. A nyugdíjasok lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által nyugdíjas minőségüket és azt, hogy díjazott tisztviselőt vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek, folyamodványaikon igazolatni tartoznak.

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

A képviselőház ülése december 7-én.
- Távirati tudósítás. -

Budapest, december 7.

A képviselőház mai ülése már csendes mederben folydogált.

Miután a jegyzőkönyvet hitelesítették, folytatták az ujoncjavaslat tárgyalását s a javaslat ellen ma Lovász, Kovács Pál és Szluha István beszélt.

A király útja.

Budapest, december 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből táviratozzák, a király ma Eisenerzben befejezte vadászatait s innen Wallseebe utazik, a hol jelen lesz Ferenc Salvator főherceg gyermekeinek első áldozásán. A király Wallseeből holnapután Bécsbe tér vissza.

A fiumei kormányzó.

Budapest, december 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökben határozottan beszélnek, hogy fiumei kormányzónak báró Roszner Ervin mármarosai főispánt fogják kinevezni.

Új főrend.

Budapest, december 7. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint hire jár, a király hatvani Deutsch Károlyt a főrendház tagjává nevezte ki.

Tisza-ünnep Temesvárott.

Temesvár, december 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap délelőtt leplezte le a temesmegyei szabadelvűpárt a vármegye székházának nagytermében Magyarország egykori miniszterelnökének Tisza Kálmán-ának arcképét. Ez alkalomból a szabadelvűpárt ünnepi ülést tartott, a melyet Vargics

Imre elnök nyitott meg szép szavakkal. Az ünnepi beszédet dr. Niamessny temesmegyei tb. főügyész mondotta. Kinek nagyhatású beszéde közben lehullott a lepel a kitünően sikerült arcképről. Miután Kabdebó Gergely alispán az arcképet Temesmegye közönsége nevében lelkes szavak kíséretében átvette, a szép ünnepély véget ért. Az ünnepélyen az országos szabadelvűpárt küldöttségileg képviseltette magát.

Baleset a Burg-színházban.

Budapest, december 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, a Burg-színházban szombaton este a „Lear király” előadása alkalmával könnyen végzetessé válható baleset történt. Előadás közben ugyanis nyílt színen a zsinórpadlásról 12 méter magasságból leesett egy 40 kiló súlyú villamos reflektor és ráesett az előadó Devrient művészre. Az utolsó pillanatban a művész elugrott s így csak a bal karját sértette meg. Azonban a szerterepülő üvegdarabok egy szinpad munkást megsebeztek. A baleset rövid időre megzavarta az előadást, később azonban nyugodtan folytatták.

Sarajov körutja Európában.

Budapest, december 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szófiából jelentik, Szarajov Boris, a macedon komité vezetője, akit a bolgár-macedon diákok Brüsszelbe hívtak előadásra, ezt az utazását egy európai körútra használja fel. Szarajov Brüsszelből Párisba, majd Rómába és Londonba megy, ahol a macedonok érdekében fog agitálni.

Budapesti gabonatorzsde.

Budapest, 1903. december 7.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	7.50	7.65	80	7.85	8.-
Pestvidéki új	76	7.40	7.55	80	7.75	7.90
Bánsági új	76	7.45	7.60	80	7.80	7.90
Bácskai új	76	7.55	7.70	80	7.90	8.-
Rozs új elsőrendű		70-75	6.35	6.45		
„ másodrendű			6.25	6.35		
Árpa „ takarmány		60-62	5.55	5.75		
„ égetni való		62-64	5.45	5.55		
Zab „ sörfőzésre való		64-66	9.-	0.-		
Tengeri ó bálnási		39-41	5.55	5.70		
„ másnemű			5.70	5.80		
			0.-	0.-		

Határidő-üzlet.

Budapest, december 7. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak nagyrészt változatlanok. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1904.)	7.70	—
Tengeri (májusra 1904.)	5.20	—
Zab (áprilisra)	5.48	—
Rozs (áprilisra)	6.61	—

Közgazdaság.

☐ **Állatbetegségek.** A földmivelésügyi miniszterium közlése szerint Torontálvármegye területén a következő állatbetegségek észleltek a legutóbbi időben:

Veszettség:

csenei j. Billéd 1 u.,
törökbecsei j. Beodra 1 u.

Takonykór és bőrféreg:

csenei j. Csátád 1 u.,
párdányi j. Gyűlvész 1 u.,
törökkanizsai j. Szerbkeresztur 1 t.

Ragadós száj- és körömfájás:

csenei j. Horvátkecsa 2 u., Öregfalu 1 p., Románkecsa 3 u.,
módosi j. Gyér 1 p., Románzárcsa 1 u., Tógyér 7 u.,
nagybecskereki j. Perlasz 1 l.

Rühkór:

antalfalvai j. Farkasd 1 u. ló, Jarkovac 7 u. ló,
Lajosfalva 9 u. ló, Ozora 1 u. ló,
Tomasovác 5 u. ló,
csenei j. Német 1 u. ló, Öregfalu 3 u. ló, Tamásfalva 3 u. ló,

nagybecskereki j. Bégaszentgyörgy 1 u. ló, Zsigmondfalva 1 u. ló,
törökkanizsai j. Deszk 4 u. ló.

Sertésorbánc:

bánlaki j. Zichyfalva 1 t.,
pancsovai j. Sándoregyház 2 u.

Sertésvész:

bánlaki j. Partos 4 u.,
csenei j. Csátád 2 u.,
módosi j. Horvátneuzina 7 u., Módos 5 u.,
nagybecskereki j. Lukácsfalva 1 p.,
nagykikindai j. Bocsar 1 m.,
Törökkanizsai j. Csóka 1 u., Deszk 1 p.,
zombolyai j. Magyarcernya 2 u., Tóba 1 p.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1903. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibanáról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibanára: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 34 p.

178 800/903. számhoz. Magyar királyi államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1904. évben, esetleg az 1906. év végéig évenként szükséges mintegy 4000 darab fürdőszivacs szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ívenként egy koronás magyar királyi okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1903. évi december hó 15-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda beküldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag évi értékének 5%-a legkésőbb 1903. évi december hó 14-én déli 12-órától a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Ajánlat egy vagy három évre és kisebb mennyiségre is tehető.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122.291/96. számú általános szállítási feltételek.

A pályázatra s szállításra vonatkozó egyéb részletes módzatok az ajánlati felhívásban foglaltak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthező.

Ezen ajánlati felhívás az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag- és leltárbeszerzési osztály által ingyen adatik ki, vagy kívánásra postán megküldetik.

Budapest, 1903. november hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

82.114/903. szám.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a jövő 1904. évben szükséges zománcozott vasbádókból készült „kihajolni veszélyes” feliratu táblácskák szállításának biztosítását óhajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi december hó 12-ének déli 12 óráig betérjesztendők, a bánatpénz pedig f. évi december hó 11-én déli 12 óráig beküldendők.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek a mennyiség, ugyszintén az általános szállítási feltételek és a rajz a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosz. ályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. sz.) megtekinthezők.

Budapest, 1903. november hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Szeged.

Pályázati hirdetés.

A Temesvár-Józsefváros állomás megüresedő pályaudvari vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat hirdetik. A bérlet fenti vendéglőre nézve 1904. évi május hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított öt éven át vagyis 1909. évi április 30-ig. Bérletnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésre: Bérbeadandó helyiségek: 3 lakó szoba 87 m², 2 konyha 106 m², 3 cseléd szoba 48 m², 1 mosó konyha 34 m², 3 tálaló 64 m², 1 mosogató 26 m², 1 kis étterem 94 m², I/II. oszt. étterem 182 m², 1 külön étterem 33 m², 1 előszoba 9 m², 1 előterem 5 m², 1 kamra 10 m², 1 éléskamra 15 m², 1 edénykamra 14 m², 1 fűskamra 15 m², 1 fa és szénpince 55 m², 1 zöldség pince 24 m², 1 mángoló 17 m², 4 borpince 214 m², 2 padlás 459 m², 1 jégverem 100 m², 1 gazdasági udvar 220 m², 2 arnyékszék.

Elárulási engedély. III. oszt. váró- és étterem 243 m², fedett perron rész 90 m², kert 125 m².

Az egy korona bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak fönt kiirt Temesvár-Józsefváros állomása pályaudvarán levő vendéglői üzletre” felirattal ellátott, lepecsételt, borítékba zárt, nemkülönben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1903. évi december hó 19-én déli 12 óráig az alulirt üzletvezetőség általános főnökénél (Üzletvezetőségi palota I. emelet 21. számú ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályban (1. emelet 12. szám) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik. Szeged, 1903. évi november hóban.

(1.1) Az üzletvezetőség. (Utánnomás nem díjazatik.)

Magyar királyi államvasutak. Pályázati hirdetés.

Az alulirt igazgatóság a magyar királyi államvasutak céljaira az 1904. évben, esetleg további két éven át szükséges mintegy 3000 métermássa neutrális-olaj szállítást biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes módozatokat magában foglaló „Ajánlati felhívás” valamennyi hazai kereskedelmi- és iparkamaránál, az országos iparegyesületnél, a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatóságánál, valamint a magyar kir. államvasut anyag- és leltárbeszerzése (A III) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. II. emelet 40) az ajánlattételre szolgáló úrlappal együtt kapható.

A pályázati feltételek kiegészítő részét képező általános szállítási feltételek a magyar királyi államvasutak budapesti nyomtatványtáránál szerkezhetők meg.

A szabályszerűen kiállított, ivenkint egy koronás magyar kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve és a borítékban ezen felirással:

„Ajánlat 152188/903. számhoz” ellátva legkésőbbén folyó évi december hó 15-iki déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetve posta útján ugyanoda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5%-a készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban az ajánlatok benyújtására kitűzött határidőt megelőző nap déli 12 óráig az alulirt igazgatóság budapesti főpénztáránál letendő.

Budapest, 1903. november hóban. Az igazgatóság. (Utánnomás nem díjazatik.)

A Richter-féle Liniment. Caps. comp. Horgony-Pain-Expeller egy régi kipróbált hájiszer, amely már több mint 34 év óta megbízható bedörzsolő-alkalmaztatik. Készítve van, csomagolva és megfűtve. Intés. Silányabb utózatok miatt bevásárláskor óvatossággal járjunk és csakis eredeti üvegeket dobozokban „Richter” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzővel fogadjunk el. — 80 l. 1 k. 40 f. és 2 k. arban a legtöbb gyógyszerüzletben kapható. Forratar: Török József gyógyszerész. Budapest. Richter F. Ad. és tarse, csasz. és kir. udvari szaktitok. Budapest.

Alkalmas karácsonyi ajándék! Szőnyeget, függönyöket, asztal- és ágyterítőket, flanel-takarókat, himzett pluche-aszalterítőket, modern bársony és barchent-ruhaszöveteket ajánlanak. mesés olcsó áron Hermann Gusztáv és tsa. szőnyeg- és szövő-árugyár Nagybecskereken, Temesvári-utca 152. Müller-féle ház. Gyárhelyiség az udvarban.

Torontálvármegye nagszentmiklósi járás főszolgabírájától. 6433. kig. sz. 1903. 917-3.2

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegyébe kebelezett Szerb-nagszentmiklós nagyközségben üresedésben levő községi segédjegyzői állásra pályázatot nyitok.

A segédjegyző évi törzsfizetése 1000 korona, lakbér illetménye 200 korona, mely előleges havi részletekben fizetetik a községi pénztárból.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy minősítettségüket, nyelvismeretüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám f. évi december hó 20-ig annál inkább nyujtsák be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

A választást f. évi december hó 23-án d. e. 11 órakor Szerb-nagszentmiklós község-házánál tartom meg. Nagyszentmiklóson. 1903. évi december hó 2-án.

Hadfy, főszolgabíró.

Karácsonyi ajándékul alkalmas Somfai Jánosnak Kutyavár és más apróbb históriák című könyve, melyet a kritika osztatlan elismeréssel méltott. Most lezállított áron kapható a „Torontál” kiadóhivatalában. Ára bérmentes küldéssel: diszkótesben 3 korona, fűzve 2 korona.

32041. sz. 1903.

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Szegeden. HIRDETÉMÉNY.

A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a zombolyai áruraktár bővítésével járó munkák végrehajtása iránt.

A vonatkozó tervek, munka leírás, szerződési tervezet, pályázati feltételek és ajánlati minta Szegeden az üzletvezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Az ajánlatok 1903. évi december hó 10-én déli 12 óráig nyujtandók be az üzletvezetőség titkárságánál.

Az ajánlatok 50 krajcáros, az ajánlat mellékletei ivenkint 15 krajcáros bélyeggel ellátva lepecsételve következő felirattal nyujtandók be.

„Ajánlat zombolyai áruraktár bővítésére vonatkozólag”.

Az ajánlat benyujtása megelőző napon, vagyis december 9-én déli 12 óráig 400 kor., azaz négyszáz korona bánatpénz teendő le a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránaál akár készpénzben, akár állami betétekre alkalmas értékpapirokban. A bánatpénzről szóló letéti jegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Szeged, 1903. évi november hó 18. Az üzletvezetőség. (Utánnomás nem díjazatik.)

Palais hajfijító

használatával a megoszult haj eredeti színet nyeri vissza. A fejbőr nem fészi, a ruhámenün foltot nem hagy, többi előnye, hogy a hajszöket erősíti és hogy teljesen ártalmatlan. Egy üveg ára 2 korona. Forratar: Budapest: Petri Ottó gyógyszer-tárában, I. ker. Attilakörút 51.

(915-61)

38633 II. sz.

Magyar királyi államvasutak. Budapest-balparti üzletvezetőség. Pályázati hirdetés.

A magyar királyi államvasutak tulajdonát képező és Alsó-Rákoson az 1931-1934 h. r. sz. telkeken levő jégtermelő telepen az ugynevezett Békásszigeti vendéglő bérletére ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

A bérlet 1904. évi január 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számított 3 éven át, vagyis 1906. évi december hó 31-ig.

Az egy koronás bélyegű és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak alsó-rákosi jégtermelő telepen levő vendéglő bérletére” felirattal ellátott borítékba zárt, lepecsételt és két tanu előtt aláirt ajánlatok 1903. évi december 10-én déli 12-órágig az alulirt üzletvezetőség általános I. osztálya főnökénél (Teréz-körút 62. sz. I. em. 6. sz. ajtó) nyujtandók be.

Bánatpénz fejében 200, azaz kétszáz korona készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1903. évi december hó 9-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapest-balparti üzletvezetősége gyűjtőpénztáránaál letendő.

A bánatpénz letétele az ajánlatban megemlítendő, de a letételekről nyert penztári letéti jegy az ajánlathoz nem csatolandó. Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett, valamint a tavrati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Az ajánlatok közt a választás a felajánlott bérösszegre való tekintet nélkül szabadon történik. Oly ajánlatok, melyekben vakarások fordulnak elő, nem fogadtatnak el.

Budapest, 1903. évi november hó. Az üzletvezetőség. (Utánnomás nem díjazatik.)

Elsőrendű tüzifá. Valódi porosz Kitűnő minőségű szalon kőszén pirszén (coacs) a Wildensteinegen-Richterhof-fele bányákból. Legjobb faszén. Kaphatók: KURLÄNDER IMRE fakeskedőnél a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz. — Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/II. — Telefon 35. sz. —